

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28

Fylke: Møre og Romsdal

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Kvernes

Emne: Drikk til maten

Bygdelag Kvernes

Oppskr. av: L.J. Mork

Gard: Mork

(adresse): Afset

G.nr. 10 Br.nr. 8

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Egen erfaring og hørt av andre.
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A v s k r i f t .

(Orig. se nr. 27, Fisk i Kosth. 5153)

Melk.

1. Den har utvilsomt øket.
2. Ikke nevneverdig når en unntar barn.
3. Den viktigste leskedrikk av melk har vært "syreblande" Det er vann hvortil er satt endel melkesyre: gjæret myse. Den er no omtrent forsvunnen. Andre leske-drikker av melk - unntatt surmelk - er neppe blitt brukt her.

Øll.

4. Hjemmebrygging av øll opphørte for 50 - 60 år siden her i distriktet. Før den tid var brygging almindelig, særlig til jul og til slåttonna - og selvfølgelig til bryllupper. Det var tale om "malt-øll" og "sirupøll".

Kaffe.

5. Den første bruk av kaffe her i distriktet, som jeg har hørt om, var for omtrent 110 år siden. Min bestemor, født 1829, fortalte at kaffe først ble brukt av endel folk som var knyttet til gravene til Averøya kobberverk., som i hennes første ungdom var idrift. En av de ledende ved verket ga konen i huset der han bodde en pose kaffebønner og ba henne koke seg kaffe. Hun kokte bønnene rå og umalte og øste dem opp i et fat og serverte dem slik!
6. Når kaffe ble hverdagsdrikk, er vanskelig å si, men den var ihvert fall almindelig overalt først i 80-årene.
7. Almindelig 3 ganger daglig.
8. Kokingen av kaffe foregår på flere måter. Alle i spørsmålsskemaet nevnte fremgangsmåter blir brukt. Salt og klareskinn blir delvis, men ikke alltid, brukt. Om å spå i kaffegrudd vet jeg intet å meddele.

Rett avskrift: Gunder Kyte.

X.

9. Sukker blir brukt, men ikke til hverdags. Det ble først brukt en liten bit brun sukker, seinere klippt toppsukker, men no bare tabletter. Under forrige verdenskrig ble farin kokt og tørket til plater, som saa ble klipt til kaffesukker.

10. Flöte, oftest blandet med melk, blir alm. brukt. andre iblandinger er ukjente her.

The.

11. The blir mer sjelden brukt her, og da alltid som drikk til kveldsmaten i helg eller höytid. Under siste krig ble blad av mjödurt delvis brukt til aa lage the av.

Brennevin.

12. Til hverdags har brennevin - selv i gammel tid - ikke vært almindelig. Ved ekstra höver var det almindelig aa skjenke folk en dram, f. eks ved avslutningen av et större arbeide. Ellers var brennevin festdrikk.

Nyere drikk.

13. Nei.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

5153

teid